

Skaarup Vandværks Historie 1909 til 1922

1909 Flere brønde til husene i det indre Skårup har besvær med at skaffe rigeligt og godt vand til eget forbrug, derfor bliver en lille flok husejere enige om at undersøge mulighederne for en fælles vandforsyning. En højdebeholder i Nørremarken bygges, det første vand kan leveres til de få der var med fra starten. Den 1 juli bliver datoen for vandværkets officielle start.

1914 En 2 hestes motor med lavhastighed købes. Indskud for optagelse er 22,00 kr. + portioner efter husstandens størrelse - á 1,40 kr. Bestyrelsesmøder og generalforsamlinger holdes på "Gæstgivergården".

1920 Der er nu 83 andelshavere tilsluttet.

1921 Mejeriet "Rosenkilde" kan købe overskydende vand, efter de alm. forbrugere har fået eget forbrug dækket, er der ikke mere, må mejeriet klare sig med vand fra den bæk, som løber i nærheden.

1922 Økonomien er ikke den bedste - der opkræves et ekstra kvartals vandafgift.

1925 Møder holdes nu på "Skårup Kro" efter navneændring fra "Gæstgivergård". Der lånes 14.000 kr. til ny boring ved "Bydammen" på Stenpladsen i Nørremarken, men efter at være nået ned i 225 fods dybde, må det opgives at finde en ny kildeplads.

1925 Møder holdes nu på "Skårup Kro" - efter navneændring fra "Gæstgivergård" Der lånes 14,000,00 kr. til ny boring ved "Bydammen" på Stenpladsen i Nørremarken, men efter at være nået ned i 225 fods dybde, må det opgives at finde en ny kildeplads.

1934 25 års jubilæum fejres på Kroen.

1939 Vandtårnet på Kærvej bygges, med indvielse den 21 september, tårnet er, 22 meter højt, med en rent vands beholder på 40 m³.

1945 Der er nu 142 andelshavere.

1947 Ny boring med godt resultat ved Gl. Værk på Kærvej - ydelse 26 m³ i timen, vandstand i ro, 16 meter - pris 7,200,00 kr. Pumpehus i Nørremarken tages ud af drift og, nedrives.

1949 Der er lavvande i kassen - et bestyrelsesmedlem låner vandværket, 1.500,00 kr.

1950 Hovedledning føres frem til Åbyvejen. Bestyrelsen overvejer at opsætte målere, først som et forsøg på mejeriet. Ny filterbygning opføres ved værket på Kærvej - til en pris på, 40,000,00 kr. 1951 Opførelse af ny filterbygning på Kærvej, placeret ved tårnet.

1953 Forslag om vandmålere på generalforsamlingen, der var ikke enighed og falder.

1954 På dette års generalforsamling er der flertal for opsætning af målere - takster fastsættes som følger : fast afgift, 50,00 kr. årlig - og 0,40 kr. pr. m³.

1962 Renovering af Vandtårnet, prisen bliver på : 12,240,00 kr. Seminarieret får en direkte ledning fra vandværket, pris : 1.133,00 kr. Ny boring på 35 meter placeret ved værket kommer i drift, pris : 15,400,00 kr. Ny hovedledning i PVC til den nye sportsplads og Øster Åby, pris: 18,000,00 kr.

1966 PVC rør, er nu af så god en kvalitet at det bruges ved fremtidige renoveringer. De hidtidige nedlagte støbejernsrør vil efterhånden forsvinde. Ny hovedledning til " Kollegiet " og Stationsvej, 5,500,00 kr.

1968 Der er nu så sund en økonomi at bestyrelsen beslutter : gratis vand i et kvartal.

1970 Generalforsamlingen sætter vandprisen op, fra 40 til 50 øre pr. m³. Der opføres nyt vandværk i Østergade 31 a, prisen bliver på - 155,000,00 kr. Her er i forvejen etableret 2 boringer på 35 meter, indvindingstilladelsen er nu på 220,000 m³. 4 ejendomme på Skovmøllevej etablerer egen vandledning, og tilsluttes på Nyborgvej. Svendborg Vandforsynings leder, Kroman Madsen udtaler følgende til pressen: "Kommunale og Private vandværker bør snarest sammenlægges". Vanddirektøren i Odense udtaler sig i samme retning : "De private vandværker bør overtages af det offentlige.

1971 Fem lodsejere i Holmdrup ansøger om vandværksvand, bestyrelsen beslutter at forlænge ledningsnettet fra Holmdrupvej til Skovdongvej. Der foretages en større renovering af værket på Kærvej - prisen ukendt.

1972 Der er nu tilsluttet 400 andelshavere, med en årlig udpumpning på : 72,000 m³ Bestyrelsens forslag om lokal vandfond på 10 øre pr. m³ bliver forkastet.

1973 Hovedledningen på Skovdongvej forlænges med 800 meter. M³ prisen stiger til 65 øre - den faste afgift til 170,00 kr. årlig.

1974 Vandværket indmeldes i sammenslutningen - "Fynske Vandværker" Vandet stiger til 75 øre pr. m³. Hovedledning forlænges fra "Husholdningsskolen" Transformatorstationen. Efter anmodning fra beboerne på Skårupørevej overtager vandværket deres privat anlagte ledning uden betingelser.

1975 Ledningsudvidelse på Skårupørevej til nr. 37. Etablering af privat ledning fra Vestergade over markerne til Nyborgvej 341. Udvidelse af ledningsnettet til Rønnovsvej. Forlængelse af nettet på Åbyskovvej fra nr. 9 til nr. 13. Bestyrelsen drøfter en kortlægning af hovedledningerne. Fyns Amtsråd udtaler: Alt for mange små vandværker på Fyn, 5 var passende.

1976 Ny hovedledning fra Vandtårnet til Vestergade - forlængelse af hovedledning på Holmdrupvej til nr. 17.

1978 Der er nu tilsluttet 468 ejendomme / vandprisen stiger til 1,00 kr. pr. 3m. Havevanding forbydes.

1979 Udvidelse af hovedledning til et nyt boligområde: Vesterled. Ny ledning til 2 ejendomme i Klingstrup Løkke. Vandprisen stiger til 1,50 kr. pr. m³ / fast afgift 120,00 kr. årlig - restance gebyr på 20,00 kr. / lukkebrev 100,00 kr.

1980 Der lægges hovedledning til 90 nye boliger i Østermarken. Ledninger udskiftes - Rosenkildevej / Oluf Ringsvej og dele af Nørremarken.

1981 Borgerforeningen får tilladelse til opsætning af julestjerne på Vandtårnet. Forslag om digitalkortlægning af hovedledninger og stophaner henlægges. Der købes en aktie i Pensionisthuset.

1982 Protokoller og vigtige dokumenter overdrages til opbevaring i Lokalhistorisk Arkiv Vandprisen stiger til 1,90 kr. pr. m³. Bestyrelseslokale indrettes i pumpehuset ved værket på Kærvej. Bestyrelsen drøfter nye trykfiltre på Østergade værket, til afløsning for de ældre åbne filtre, forslaget tages op på et senere tidspunkt. Taget på tårnet repareres. 33 nye tilslutninger i Østermarken.

1983 Hovedledning udskiftes fra Stationsvej til Emil Rostrups vej.

1984 Nye forbrugere tilsluttes på Rønnovsvej. Der er nu tilsluttet 575 andelshavere. 75 års jubilæum fejres med åbent hus. Tilbud på trykfiltre til Østergade værket, pris: 90,000,00 kr. henlægges. Gasledninger gennem vandværkets forsyningsområder.

1985 Et sidste historisk bestyrelsesmøde afholdes på Kroen den 23 januar. Der anskaffes brevpapir og kuverter med logo. En sidste historisk generalforsamling afholdes på Kroen den 2 december. Årets udpumpede vandsalg, 119,000 m³. Kommunal vandforsyningsplan fra 1982 revideres. Digital kortlægning af hovedledninger og stophaner påbegyndes.

1986 Bestyrelsen indfører nyt opkrævnings og selvaflæsnings system. Betontage på begge værker reparerer, 16,300,00 kr. Postgirokonto oprettes. Regnskabsår omlægges til januar. 1987 Tårnets beton undersøges for begyndende rustangreb i armeringen.

1988 Bestyrelsen drøfter modernisering til automatisk drift af værkerne, til afløsning af den nuværende lidt tunge, og arbejdskrævende manuelle drift. Hovedledning i Kirkebakken udskiftes til 110 mm PVC. Kontor på gl. værk moderniseres : 25,000,00 kr. Indvendig renovering af Tårnet. Hegn opsættes omkring en del af værket i Østergade : 6.800,00 kr. Hovedledning på Nyborgvej - 404 til 381 udskiftes til 160 mm : 76,000,00 kr. Bestyrelsen giver tilladelse til tidsbegrænset opsætning af 2 antenner på Vandtårnet, aftalt pris : 4,000,00 kr. årlig. Dette års udpumpet vandmængde : 177,000 m³. En lille stigning pr. m³, til 2,75 kr.

1989 1 juli fejres 80 års jubilæum med åbent hus på værkerne. Udskiftning af filtermateriale på gamle værk, : 19,600,00 kr. m³ prisen stiger til 3,00 kr. - indlånsrenten er på, 10,4 % 18 boliger tilsluttes på Emil Rostrupvej. Hovedledning på P.A.Vedelsvej udskiftes til 110 mm PVC. Der er i dette år udpumpet 175,000 m³

1989 Boring nr. 1 ved gamle værk lukkes, tilladelse til erstatningsboring placeret i Seminariehaven er givet af både kommune og amt. Tilbud fra brøndborer på, 68,500,00 kr. Tilladelse stilles i bero, øvrige 3 boringer dækker så rigeligt nuværende behov.

1990 Indlånsrenten er nu på 12 %. 1. juni lejes kontorlokaler på Stationsvej 13, regnskabssamarbejdet med Sydfyns Data ophører, bestyrelsen ønsker at føre regnskaberne selv. Hanne Borup ansættes som regnskabsfører på deltid, samtidig bliver der som service til Andelshaverne, kontortid en time ugentlig. I samme forbindelse indkøbes, EDB, med bruger og finansprogram : 47,500,00 kr. Trykfalds alarm installeres, fejlfinding kan igangsættes efter 20 sek. Der købes digitalkort over forsyningsområdet, med henblik på senere indtegnning på EDB. Udpumpningen i dette år : 156,000 m³.

1991 Ringforbindelse med Svendborg Vandforsyning på Skovmøllevej er på tale, tilbud : 109,000,00 kr. De senere års store investeringer på hovedledningerne, kan nu tydeligt aflæses på udpumpet vand til forbrugerne, 110,000 m³ - med under 10 % spild. Andet lejemål af kontor overvejes, Fjernvarmen har givet tilbud på, 6,000,00 kr. + forbrug i årlig leje.

1991 Hovedledning på Nyborgvej forlænges til pumpestation og spejderhytten ved grænsen til Gudme Kommune. 8 boliger i Krohaven tilsluttes. (Hvor Kroen lå).

1992 Cevilforsvaret installerer advarsels sirene på toppen af Tårnet. (luftforurening.) Kommunens vand forsyningsplan revideres. Nye hovedledninger i Vesterløkken. Som noget nyt indkalder Kommunen samtlige ledningsejere til 4 årlige koordineringsmøder, her planlægges kommende års ledningsarbejder. Samtlige 3 borerørs pumper renoveres. På generalforsamlingen drøftes totalrenovering af Vandtårnet.

1993 Der investeres i flere digitale kort til ledningsregistrering : 9,300,00 kr. Kommunens vand forsyningsplan gældende til 2001 godkendes. Planerne for ringforbindelse med Svendborg Vandforsyning henlægges. " Grønne afgifter " vedtages af Regeringen - 1,00 kr. pr. m³ + moms, stigende med 1,00 kr. pr. år, til sluttelig, 5,00 kr. pr. m³. Folketinget vedtager samtidig : at vandværker med 10 % vandspild og derudover, skal betale fuld afledningsafgift. Skaarup Vandværk holder sig fint under 10 %. En totalrenovering af " Tårnet " beløber sig til ca. 250,000,00 kr. og henlægges.

1994 Aftale med Kommunen om måler oplysninger til beregning af afledningsafgift. Vandsalg : 113,000 m³. Renovering af Østergade og Kærvej påbegyndes.

1995 Renovering af Østergade og Kærvej afsluttet, samlet pris : 717,000,00 kr. Lettere indvendig renovering af nye værk, rør - ventiler - og filter udskiftes. Andelshaverne er nu steget til 677, med et forbrug på 112,000 m³. Vandanalyser er tilfredsstillende. Anskaffelse af telefax. 1. etape af Skovdongvej renoveres : 50,000,00 kr. Grøn afgift er nu på , 2,00 kr.

1996 2. Del af Skovdongvej renoveres : 79,000,00 kr. Vestergade totalrenoveres, en del af de gamle ledninger var fra værkets start 1909 til 1914, samlet pris : 825,000,00 kr. Forlængelse af ledning til 6 nye andelshavere på Åbyskovvej. Hovedledninger er nu på, 22 km 475 meter. Grøn afgift er nu på, 3,00 kr. pr. m³. Vandværkets m³ pris er, 3,50 kr.

1997 Udskiftning af 150 af de ældste målere. Udvidelse af hovedledning til " Holmdrup Stævning " Renovering af Vinkelvej påbegyndes den 12 maj. Totalrenovering af Stationsvej : 146,000,00 kr.

1999 90 års jubilæet den 1. Juli fejres med " åbent vandværk " samtlige 700 andelshavere har i den anledning modtaget en bærepose med logo. Det blev en festlig dag, hvor indkøbet af det nye " kontorhus " også kunne besigtiges. Borgerforeningen havde i dagens anledning opsat flagallé. Bestyrelsen var vært med håndmadder, og masser af rent koldt vand.

2000 Åbyvejen fra Nørremarks krydset til Sportspladsen færdigrenoveret. (110 mm) Nødforsyningsplan for levering af vand i krisesituationer er en realitet, Svendborg og Skaarup Vandværker kan på 30 min. være sammenkoblet på Skovmøllevej. Samtidig er den sidste private ledning, på Skovmøllevej, overtaget af vandværket uden udgift for de 4 ejendomme. Hele ejendommen Østergade 31 er færdig renoveret.

2001 Samtlige 702 målere hos forbrugerne, er ifølge lovgivning opdelt i partier, vores måler partier er i størrelsen ca. 120 stk. Er måleren 8 år gammel nedtages denne, sendes til kalibrering på godkendt laboratorium, ved godkendelse får måleren en levetid på yderligere 4 år Formålet er ifølge lovteksten at opnå en større ensartethed for forbrugerne.

2001 Generalforsamlingen orienteres om bestyrelsens renoverings planer på værket. Udvidet drikkevandskontrol (MTBE) ingen bemærkninger. Børnehaven " Bakkehuset " tilsluttes. Vandværkets nødforsynings plan gennemføres den 25 eptember, alt fungerede, vandforsyningen er blevet endnu mere sikker for den enkelte forbruger. Firmaerne / Kemic og Silhorko, anmodes om et uforpligtende projektforslag på totalrenovering af værket.

2002 Med opstart den 5. august påbegyndes totalrenovering af værkerne. Firmaet Kemic har i konkurfrence med andet firma fået overdraget projektet. Under renoveringen klarer det gamle værk på Kærvej forsyningen. På tidspunkter med spidsbelastning træder Svendborg ind som støtte forsyning, sammenkoblingen på Skovmøllevej har vist sin berettigelse.

Det nye værk testkørfes fra 12. november, vandprøverne er tilfredsstillende. Efter en uges indkøring af det nye værk lukkes og slukkes på Kærvej. En epoke er slut, åbne filtre og manuel drift er fortid. En ny og tidssvarende afløser tager over. Det nye computerstyrede værk med lukket filtersystem, beliggende Østergade 31, er nu sat i drift.

Der var åbent vandværk den 23. november 2002 med et pænt fremmøde.

2005 Efterår 2005 alle Hovedstophaner er efterprøvet med nyt lytteudstyr for tæthed. 10% af dem var ikke tætte ved lukning de er nu udskiftet der vil fremover være eftersyn 1 gang årlig.

2006 Sommer 2006 udskiftning af hovedledning fra Holmdrupvej 10 til skovdongvej 12 gennem holmdrup by ialt ca 600m. Efterår 2006 påbegyndt udskiftning af hovedledning på Skårupørevej fra frugtlager til Nyborgvej afsluttes først i Januar 2007. .

2007 Forår 2007 er etableret forsyning til 18 nye boliger i Nørrelund. I 2007 er der endvidere etableret vandforsyning til 58 nye boliger på Plovskiftet og agerskiftet. Filterkapaciteten er i maj/juni 2007 udvidet til det dobbelte.

2008 I 2008 blev der etableret forsyning til 35 nye boliger på Plovskiftet, Agerskiftet og Vestergårdsalle. Ydeligere overtog vi en boring fra det nedlagte amt, som forventes operationel inden for et par år.

2009 Jubilæumsåret 2009 blev helt nøjagtig fejret på årets bedste dag, nemlig d. 03 juli. Vi var glade for at kunne byde imellem 80 og 100 fremmødte gæster på Åbent hus samt lidt godt til ganen i vor telt i gården.

2010 I 2010 blev Vestergårdalle tilsluttet med en ny hovedledning, hvor der er tilsluttet 5 boliger og 24 andelsboliger. I et fremtidigt perspektiv er det skønt at konstatere en løbende interesse for tilslutninger

2011 2011 etablerede vi en ny boring, som gik under østergade, hvorefter den 800 meter lange boring blev tilsluttet værket, arbejdet var færdig i sommeren 2011.